

Sygn. akt VI Ka 544/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska (spr.)

Sędziowie SO Waldemar Masłowski SO Tomasz Skowron

Protokolant Jolanta Kopec

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze Zbigniewa Jaworskiego

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2014r.

sprawy **S. W.**

o wyrok łączny

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 1 września 2014 r. sygn. akt II K 747/14

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec skazanego S. W. w ten sposób, że orzeczoną w pkt I części dyspozytywnej karę łączną obniża do 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. G. kwotę 147,60 zł w tym 27,60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem łącznym z dnia 1.IX.2014r. – sygn. akt II K 747/14 na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 k.k. połączył karę 11 miesięcy ograniczenia wolności i kary 2 lat oraz 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności wymierzone skazanemu S. W. wyrokami Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze opisanymi w pkt. 2, 3 i 4 części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył skazanemu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kary wymierzonej S. W. wyrokiem opisanym w pkt. 1 części wstępnej.

Wyrok łączny w części dotyczącej orzeczenia zawartego w pkt. I zaskarżył obrońca skazanego zarzucając rażąco niewspółmierność wymierzonej skazanemu kary łącznej, poprzez nieuzasadnione zastosowanie zasady asperacji zbliżonej do kumulacji w sytuacji, gdy właściwie ocenione okoliczności sprawy wskazują, że uzasadnione jest skorzystanie przy wymiarze kary łącznej z zasady asperacji zbliżonej do absorpcji.

Stawiając powyższy zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzut zawarty w apelacji obrońcy okazał się zasadny.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie istnienia zbiegu realnego przestępstw, za które S. W. został skazany wyrokami Sądy Rejonowego w Jeleniej Górze w sprawach II K 1093/13, II K 1348/13 i II K 157/14. Zasadnym było umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w odniesieniu do kary orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 6 września 2011 r. w sprawie II K 1003/11.

Rażąca niewspółmierność kary w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy orzeczona kara bądź suma zastosowanych kar zasadniczych i środków karnych wymierzonych przez sąd za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należyście stopnia szkodliwości społecznej czynów oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma uczynić w stosunku do osoby skazanej. Innymi słowy tylko wtedy można uznać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy (przy wymiarze kary łącznej w odrębnym postępowaniu - skazanego), ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość.

Oczywistym jest, że zmiana kary w instancji odwoławczej nie może następować w każdym przypadku, lecz wyłącznie wówczas, gdy kara orzeczona nie daje się akceptować z powodu różnicy między nią a karą sprawiedliwą, różnicy o randze zasadniczej rażącej. W ocenie Sądu Okręgowego taka sytuacja w niniejszej sprawie właśnie występuje.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji, na co wskazał obrońca skazanego, zastosował, wymierzając karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, zasadę asperacji zbliżoną do zasady kumulacji. Sąd Rejonowy przy wymiarze skazanemu kary łącznej mógł ją orzec w rozmiarze od 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (zasada absorpcji kar) do 4 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności (zasada kumulacji kar).

Wskazać należy, iż zastosowanie zasady absorpcji, asperacji czy kumulacji przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami objętymi tymże wyrokiem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem [zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 9 maja 2001 r., II Aka 63/01, Prok. i Pr.-wkł. 2002, nr 7-8, poz. 20]. Całkowitą absorpcję można zastosować wówczas, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową albo gdy orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby oskarżonego [wyrok SA w Katowicach z dnia 13 listopada 2003 r., II Aka 339/03, LEX nr 183336].

Powszechnie przyjmuje się, iż skrajne sposoby konfigurowania kary łącznej-pełna kumulacja i pełna absorpcja są stosowane w sytuacjach wyjątkowych, które to nie występują w realiach niniejszej sprawy. W orzecznictwie sądowym oraz piśmiennictwie wskazuje się, iż przy wymiarze kary łącznej orzekanej wyrokami łącznymi należy brać pod uwagę: - ścisłość związku podmiotowo-przedmiotowego zachodzącego między przestępstwami, za które wymierzono podlegające łączeniu kary jednostkowe, - okoliczności, które zaistniały po wydaniu łączonych wyroków, - dyrektywy prewencji ogólnej i indywidualnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1975 r., I KR 292/75, OSNKW 1976, z. 10-11, poz. 128; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 października 1991 r., II Ak 127/91, KZS 1991, nr 10, poz. 10 i z 30 września 1998 r., II Aka 191/98, Prok. i Pr. z 1999 r., nr 4, poz. 24, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1983 r., IV KR 213/83, OSNKW 1984, z. 5-6, poz. 65 oraz G. Całkiewicz, Dyrektywy wymiaru kary łącznej orzekanej wyrokami łącznymi, Palestra z 2006 r., nr 7-8, s. 66-81).

Dodać należy, iż na wymiar kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym wpływ ma także zachowanie się skazanego po orzeczeniu kar jednostkowych, skoro art. 571 k.p.k. przewiduje możliwość zwrócenia się do Zakładów Karnych, w których skazany przebywał, o nadesłanie opinii o jego zachowaniu się w trakcie odbywania kary.

W niniejszej sprawie połączeniu podlegały trzy kary jednostkowe wymierzone skazanemu S. W.: 2 lata pozbawienia wolności, 2 lata i 2 miesiące pozbawienia wolności i 11 miesięcy ograniczenia wolności. Wymierzona przez Sąd Rejonowy kara łączna 4 lat pozbawienia wolności zbliżona jest do zasady pełnej kumulacji. Tak orzeczona w zaskarżonym wyroku kara łączna nie uwzględnia stopnia resocjalizacji skazanego, która wynika z opinii o nim z Zakładu Karnego w Z. z dnia 5 sierpnia 2014 r. (k. 18).

Z powołanej opinii wynika, iż S. W. siedmiokrotnie został wyróżniony nagrodą kodeksową za wykonanie prac porządkowych na rzecz jednostki. Skazany nie został ukarany dyscyplinarnie, nie stwarza sytuacji konfliktowych, nie prezentuje postaw agresywnych ani samoagresywnych. Wobec S. W. nie stosowano środków przymusu bezpośredniego. Skazany nie był uczestnikiem nadzwyczajnych wydarzeń, identyfikuje się z grupą skazanych nie uczestniczących w podkulturze przestępczej. W stosunku do przełożonych odnosi się regulaminowo, a swoje relacje z innymi osadzonymi stara się układać zgodnie. Skazany funkcjonuje normalnie w warunkach izolacji penitencjarnej, dba o swój wygląd oraz porządek miejsca zakwaterowania. Od dnia 24 kwietnia 2014 r. jest zatrudniony jako sprzątający pawilon mieszkalny, ze swoich obowiązków wywiązuje się w dobrym stopniu.

Wobec powyższego stwierdzić należy, iż dane wynikające z tej opinii wskazują na zaawansowanie procesu resocjalizacji skazanego. Zachowanie się skazanego w czasie odbywania orzeczonych kar świadczy o pozytywnie przebiegającym procesie resocjalizacji.

Nie można zatem zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż skazany S. W. nie wyciągnął jeszcze należytych wniosków z orzeczonych względem niego kar i w niedostatecznym stopniu wdrożył się do przestrzegania zasad porządku prawnego i współżycia społecznego.

Wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie może za wymierzeniem kary łącznej w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności przemawiać uprzednia wielokrotna karalność skazanego i pobyt w zakładach karnych oraz brak sprawdzenia postawy skazanego w warunkach wolnościowych. Okoliczności te nie są bowiem okolicznościami decydującymi o wymiarze kary łącznej.

W ocenie Sądu Okręgowego nie istnieje aż tak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy pomiędzy czynami przypisanymi skazanemu na jaki wskazuje autor apelacji. Analizując związek podmiotowo-przedmiotowy zachodzący między przestępstwami, za które wymierzono podlegające łączeniu kary jednostkowe w sprawach II K 1093/13, II K 1348/13 i II K 157/14 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze wskazać należy, iż skazany popełnił przestępstwa tożsame rodzajowo, skierowane jednak przeciwko różnym pokrzywdzonym. Zatem stwierdzić należy, iż istnieje podobieństwo przedmiotowe występków. Zastosowaniu zasady pełnej absorpcji przeszkodził fakt, że przestępstwa zostały popełnione na szkodę innych pokrzywdzonych oraz w stosunkowo długim okresie pomiędzy wrześniem 2012 r. a majem 2013 r.

Reasumując powyższe okoliczności Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok wobec skazanego S. W. w ten sposób, że obniżył orzeczoną wobec niego karę łączną pozbawienia wolności z 4 lat do 3 lat i 6 miesięcy, uznając jednocześnie, że większe obniżenie kary nie byłoby uzasadnione. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy.

Z uwagi na ustanowienie S. W. obrońcy z urzędu Sąd Okręgowy na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r., poz. 635 ze zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. G. kwotę 147,60 zł, a tym 27,60 zł tytułem podatku od towarów i usług. Wysokość zasądzonej kwoty sąd ustalił na podstawie § 14 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił skazanego S. W. od ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa, albowiem skazany nie posiada dochodów, które pozwoliłyby mu ponieść ciężar ich uiszczenia.